

Granskning av bokslut och årsredovisning

2024-12-31

Rapport

Region Dalarna

KPMG AB

2025-04-15

Antal sidor 13

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	1
1.4	Rekommendationer	1
2	Bakgrund	2
2.1	Syfte och revisionsfrågor	2
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	3
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	5
3.1.1	Bedömning	5
3.2	God ekonomisk hushållning	5
3.2.1	Bedömning	7
3.3	Balanskravsresultat	7
3.3.1	Bedömning	8
3.4	Resultaträkning	9
3.5	Balansräkning	12

1 Sammanfattning

Vi har av Region Dalarnas revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2024. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om regionens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet.

1.2 God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer utifrån årsredovisning att erforderliga uppgifter framgår om när och hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

1.4 Rekommendationer

- Vi rekommenderar regionstyrelsen att säkerställa att fastställda mål är möjliga att mäta och utvärdera årligen.
- Vi rekommenderar regionstyrelsen att redovisa en sammanfattande bedömning gällande god ekonomisk hushållning i årsredovisningen.

2 Bakgrund

Vi har av Region Dalarnas revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2024. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Regionens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift-och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om regionen efterlever balanskravet samt eventuellt åberopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om regionens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper upprättats i enlighet med LKBR?

- Har drift- och investeringsredovisning upprättats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever regionen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och återopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2024-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsned i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av regionen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan regioner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningsned, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång.

En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av regionens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från de tjänstepersoner som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i regionens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser regionens årsredovisning som avgetts av regionstyrelsen den 2025-04-14.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

Vi har inte gjort några väsentliga iakttagelser.

3.1.1 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

En drift- och investeringsredovisning har upprättats i enlighet med LKBR.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att regionerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar regionernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Regionfullmäktige i Region Dalarna har fastställt fyra finansiella mål och tre målområden gällande verksamhetsmål. Se vidare regionstyrelsens måluppföljning på sidorna 19-27 i regionens årsredovisning. I syfte att förstå utfallet av målen nedan behöver man utöver årsredovisningen även ta del av bilagor till årsredovisningen, där nämndernas verksamhetsberättelser återfinns.

Regionstyrelsen gör inte någon sammantagen bedömning gällande god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål:

Finansiella mål och nyckeltal		Budget 2024	Resultat 2024	Resultat 2023	Mål- uppfyllelse
Finansiella mål					
Årets resultat, (enligt balanskrav)	mnkr	-519	-520	-546	■
Resultatet, enl balanskravet, ska vara ett överskott på minst 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag	%	-4,3	-4,3	-4,7	■
Styrelsen och nämnderna ska hålla fastslagen budget och inte överskrida budgeterad nettokostnadsutveckling	%	1,3	4,4	13,8	■
Finansiell placering ska matcha pensionsskuldens utveckling och därutöver öka avsättning med minst 400 mnkr per år	mnkr	0-100	0	0	■

● mål uppfyllt ▲ mål delvis uppfyllt ■ mål ej uppfyllt

Inget av regionens finansiella mål uppnås för räkenskapsåret.

Verksamhetsmål:

Region Dalarna har i regionplan 2024-2026 fastställt tre målområden som ska vara vägledande för nämnders och verksamheters målstyrningsprocesser:

Till de tre strategiska målen har regionen kopplat indikatorer för att kunna mäta måluppfyllelsen och det är regionfullmäktige som fattar beslut om de övergripande tre målen och indikatorerna.

Totalt har verksamheterna följt upp 84 fastställda mål med koppling till de övergripande målen. I årsredovisningen görs bedömningen av måluppfyllelsen för de uppsatta målen, se tabell nedan. Fem mål är inte med i tabellen då dataälla saknas.

Regionplanens målområden	● Mål uppfyllt	▲ Mål delvis uppfyllt	■ Mål ej uppfyllt
Medborgare	19	7	3
Medarbetare och ledarskap	15	3	2
Hållbar utveckling	19	10	1
Summa	53	20	6

Regionstyrelsen konstaterar att man uppnår ett stort antal mål för de fastställda målområdena men att det finns betydande utmaningar. Utmaningar finns inom tillgänglighet och ekonomisk hållbarhet.

3.2.1 Bedömning

Vi noterar att det saknas datakälla för fem verksamhetsmål. Vi anser att det är viktigt att de fastställda verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning ska gå att mäta och utvärdera i årsredovisningen.

Vi noterar också att regionstyrelsen inte gör någon sammanfattande bedömning gällande god ekonomisk hushållning.

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2024 och delvis förenligt med verksamhetsmålen.

Vi rekommenderar regionstyrelsen att säkerställa att fastställda mål är möjliga att mäta och utvärdera årligen.

Vi rekommenderar regionstyrelsen att redovisa en sammanfattande bedömning gällande god ekonomisk hushållning i årsredovisningen.

3.3 Balanskravsresultat

En region ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Region Dalarna redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av årsredovisningen framgår att regionens balanskravsresultat uppgår till -520 mnkr före upplösning av resultatutjämningsreserv. Resultatet består av årets resultat på -133 mnkr, realiserade vinster på värdepapper med -387 mnkr, användning av medel från resultatutjämningsreserven. Årets balanskravsresultat summerar till -363 mnkr.

Regionen uppger att underskottet ska återställas genom att budgetera för överskott under planperioden vilket möjliggörs genom effektiviseringsåtgärder, minskade pensionskostnader och skattehöjning.

Balanskravsutredning (mnkr)	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	-133	-253
- samtliga realisationsvinster	-	-
+ realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-387	-293
-/+ återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper		-
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-520	-546
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	157	546
= Årets balanskravsresultat	-363	0

3.3.1 Bedömning

Beräkningen som ligger till grund för regionens balanskravsresultat innehåller enligt vår bedömning inga felaktigheter.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer utifrån årsredovisning att erforderliga uppgifter framgår om när och hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

3.4 Resultaträkning

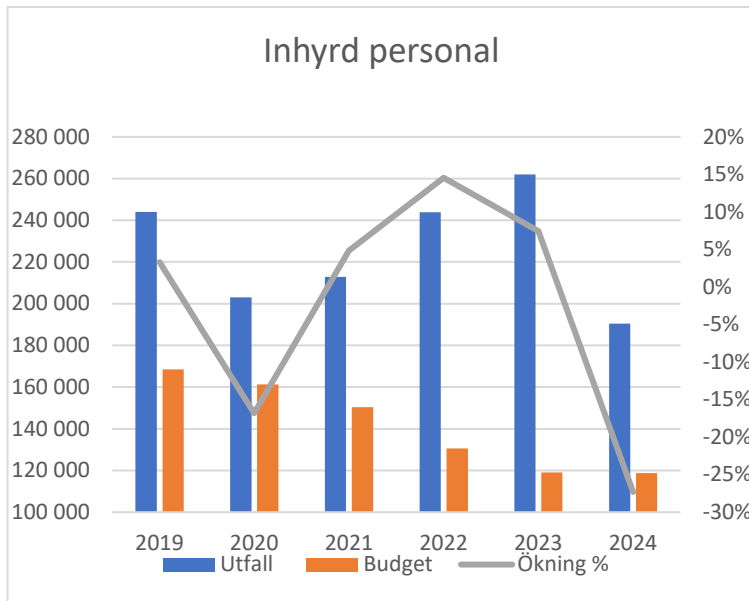
Belopp i Mnkr	2024-12-31	Budget 2024	2023-12-31	Prognos per 2024-07-31
Verksamhetens intäkter	2 192	2 292	2 595	2 040
Verksamhetens kostnader	-14 098	-13 833	-13 998	-14 287
Avskrivningar	-441	-440	-420	-441
Verksamhetens nettokostnader	-12 347	-11 981	-11 823	-12 688
<i>Förändring i %, jmf med föregående år</i>	<i>4,4</i>	<i>1,3</i>	<i>21,8</i>	<i>7,3</i>
Skatteintäkter	8 114	8 115	8 043	8 140
Generella statsbidrag och utjämning	4 206	3 882	3 640	4 206
<i>Förändring i %, jmf med föregående år</i>	<i>5,5</i>	<i>2,7</i>	<i>10,1</i>	<i>5,7</i>
Verksamhetens resultat	-27	16	-140	-342
<i>Finansiella intäkter</i>	<i>436</i>	<i>7</i>	<i>329</i>	<i>333</i>
Finansiella kostnader	-542	-542	-442	-545
Årets resultat	-133	-519	-253	-554
Nettokostnader i relation till skatteintäkter och bidrag %	100,2	99,9	101,2	102,8

Årets resultat uppgår till -133 mnkr vilket är 386 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på -519 mnkr. I utfallet för 2024 ingår realiserade vinster på värdepapper med 387 mnkr som inte finns med i budget för året.

Verksamhetens intäkter har minskat med ca 15,5 % (403 mnkr) medan kostnaderna har ökat med ca 0,7 % (1 100 mnkr) jämfört med föregående år. I jämförelse med budget understiger årets verksamhetsintäkter budget med 100 mnkr.

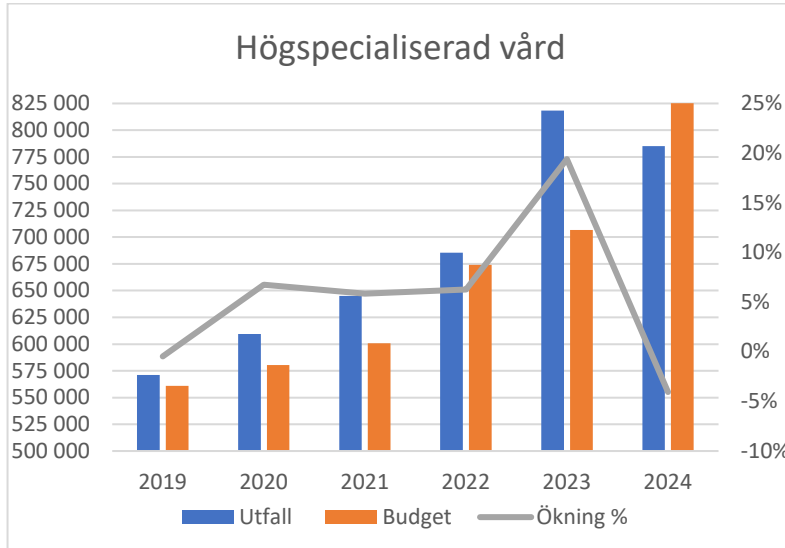
Verksamhetens minskade intäkter kan förklaras med att regionens erhållna bidrag minskat med 181 mnkr. Vidare har försäljning av hälso- och sjukvård minskat med 286 mnkr.

Regionens totala lönekostnader har ökat i jämförelse med föregående år. Totala lönekostnader uppgår för 2024 till 7 525 mnkr. Lönekostnaderna har ökat med 6 % jämfört med föregående år vilket motsvarar 426 mnkr. Pensionskostnaderna utgör 1 200 mnkr av de totala lönekostnaderna. Pensionskostnaderna har ökat med 229 mnkr, motsvarande en ökning om 23,6 %.

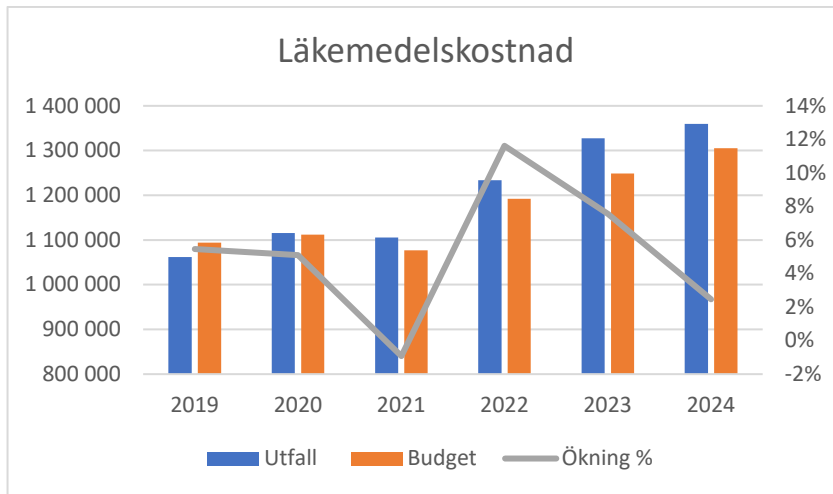

Totalkostnaden för inhyrd personal uppgick till 190 mkr. Kostnaden för inhyrd personal har minskat i förhållande till 2023. Minskningen uppgår till 71 mkr. Minskningen uppgår mellan åren 2023-2024 till 27 %.

Kostnader för köpt vård, länssjukvård, primärvård och hälsoval uppgår till 736 mkr. En minskning med 284 mkr, motsvarande en kostnadsminskning om 28 %.

Kostnader för högspecialiserad vård uppgick till 785 mkr, en minskning med 34 mkr (-4%) jämfört med 2023.

Kostnaderna för läkemedel uppgick till 1 360 mkr och har ökat med 33 mkr (2 %) jämfört med föregående år och överskrider budget med ca 54,7 mkr.

Kostnaderna inom kollektivtrafiken har ökat med 49 mkr jämfört med förra året och uppgår för 2024 till 1 226 mkr.

Årets avskrivningar har ökat med 21 mkr jämfört med förra året. I jämförelse med budget är avskrivningarna 1 mkr lägre än budget.

Skatteintäkter för 2023 och 2024 samt utjämningsintäkter har ökat med 71 mkr jämfört med 2023. Skatteintäkter är i nivå med budget.

Generella bidrag och utjämningsintäkter har ökat med 566 mkr i jämförelse med 2023. Avvikelsen mot budget uppgår till 324 mkr. De generella bidragen utgörs främst av inkomstutjämningsbidrag (1 888 mkr) och statsbidrag för läkemedel (1 143 mkr).

Finansiella intäkter påverkas i år av en realiserad värdeförändring om 387 mkr. Finansiella kostnader har i år påverkats av en räntekostnad i pensionsskulden med 540 mkr.

Vi har granskat resultaträkningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

3.5 Balansräkning

Belopp i mnkr	2024-12-31	2023-12-31
Anläggningstillgångar	4 900	4 695
Omsättningstillgångar	5 461	4 639
Summa tillgångar	10 361	9 334
Eget kapital	1 903	2 047
Avsättningar	6 348	5 275
Långfristiga skulder	34	4
Kortfristiga skulder	2 076	2 008
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	10 361	9 334
Ansvarsförbindelse pensioner	4 433	4 363
Eget kapital inkl ej skuldförda pensioner	-2 530	-2 316
Balanslikviditet	263%	231%
Soliditet	18%	22%
Soliditet inkl ej bokförd pensionsskuld	-24%	-25%

Soliditeten visar betalningsförmågan på lång sikt. Regionens soliditet uppgår enligt balansräkningen till 18 % och med hänsyn taget till ansvarsförpliktelse, d.v.s. pensionsskulden intjänad före år 1998 som inte redovisas som skuld i redovisningen, till -24 %. På grund av negativt resultat i år påverkas både den synliga soliditeten och soliditeten inkl. ej bokförd pensionsskuld negativt.

De materiella anläggningstillgångarna ökar genom årets investeringar, främst investeringar i fastigheter. Årets investeringsutgifter i materiella anläggningstillgångar uppgår till 644 mnkr och årets avskrivningar uppgår till 441 mnkr.

Upplupna skatteintäkter ökar i år md 17 mkr. Fordringar på skattekontot har minskat med 249 mnkr och upplupna intäkter och förutbetalda kostnader har ökat 70 mnkr.

Eget kapital minskar genom årets resultat om -133 mnkr.

Regionen har inga återstående långfristiga lån då skulden om 100 mnkr amorterades i sin helhet under 2023.

Region Dalarnas ekonomiska ställning har försämrats under 2024 genom det negativa resultatet från årets verksamhet. Under året har placeringar gjorts om 12,0 mnkr till pensionsportföljen. Marknadsvärdet på pensionsportföljen uppgår till 3,4 mkr, en realiserad värdeuppgång om 0,9 mdr i jämförelse med anskaffningsvärdet om 2,4 mdr. Placeringen har till syfte att över tid bidra till betalning av pensionsåtagandena som totalt uppgår till ca 10,8 mdr. Pensionsåtagandena har ökat med 1,2 mdr sedan 2023. För närvarande finns ingen långfristig upplåning men extern upplåning kan komma att behövas de närmaste åren för att finansiera relativt stora investeringsbehov.

Datum som ovan

KPMG AB

Kristoffer Bodin

Auktoriserad revisor/ Certifierad kommunal revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Yngve Roger Kristoffer Bodin

Auktoriserad revisor

Serienummer: 0a6fb105ff7c07[...]b670372d4c2b2

IP: 37.123.xxx.xxx

2025-04-15 14:12:28 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.